

Zarządzenie Nr 96/16
Wójta Gminy Człuchów
z dnia 29 stycznia 2016 r.

w sprawie diagnozy stanu i potrzeb rozwojowych placówek przedszkolnych Gminy Człuchów

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 1515) – Wójt Gminy Człuchów zarządza, co następuje:

§ 1

Zatwierdza się diagnozę stanu i potrzeb rozwojowych placówek przedszkolnych Gminy Człuchów stanowiącą załącznik do niniejszego protokołu.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WÓJT
Adam Marciniak

Załącznik do zarządzenia Nr 96/16 Wójta Gminy
z dnia 29 stycznia 2016 r.

**DIAGNOZA
STANU I POTRZEB ROZWOJOWYCH
PLACÓWEK PRZEDSZKOLNYCH
GMINY CZŁUCHÓW**

Styczeń 2016

Spis treści

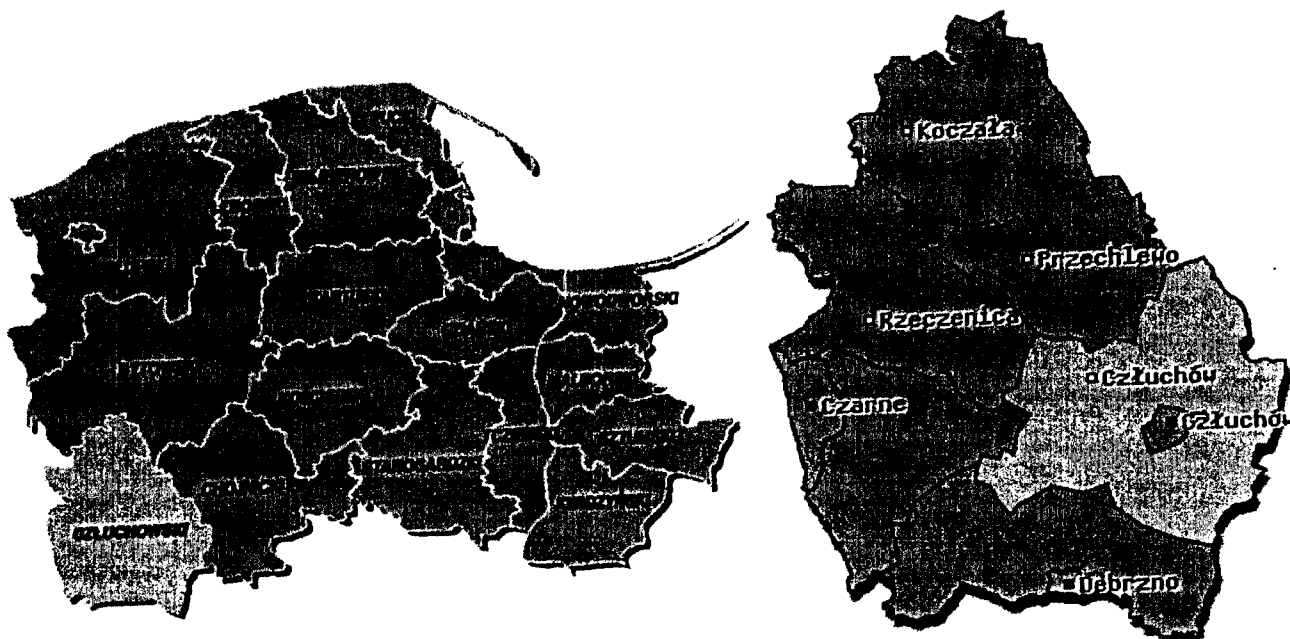
I.	Charakterystyka obszaru gminy	
	1. Dane ogólne o gminie	3
	2. Dane demograficzne gminy	4
	3. Charakterystyka ludności zamieszkującej gminę	5
II.	Struktura organizacyjna placówek przedszkolnych na terenie gminy	9
III.	Stan placówek przedszkolnych gminy Człuchów	9
IV.	Potrzeby rozwojowe placówek przedszkolnych gminy Człuchów	10

I. Charakterystyka obszaru gminy.

1. Dane ogólne o gminie

Gmina Człuchów jest gminą wiejską, usytuowaną w południowo-zachodniej części województwa pomorskiego (około 140 km na południe od Gdańska), w powiecie człuchowskim (Ryc.1). Otacza miasto Człuchów, które jest odrębną jednostką administracyjną. Jednostka ta jest ściśle powiązana gospodarczo zarówno z miastem Człuchów jak i z Chojnicami. Zajmuje powierzchnię 361,65 km², w tym użytki rolne stanowią 55 %, natomiast lasy 37 % ogólnej powierzchni gminy.

W skład gminy wchodzi 55 miejscowości skupionych w 25 sołectwach: Barkowo, Biskupnica, Brzeźno, Bukowo, Chrzastowo, Czarnoszyce, Dębica, Dobojewo, Głędowo, Jaromierz, Jęczniki Wielkie, Jęczniki Małe, Kołdowo, Krępsk, Kiełpin, Mosiny, Nieżywieć, Polnica, Płonica, Rychnowy, Sieroczyn, Skarszewo, Stołeczno, Wierzchowo oraz Wierzchowo-Dworzec.

Rycina 1 Województwo pomorskie, powiat człuchowski, gmina Człuchów

Źródło: www.gminy.pl

2. Dane demograficzne gminy

Na przestrzeni lat 2011-2014 liczba mieszkańców gminy Człuchów wykazywała tendencje wzrostowe i ogólnie wzrosła o 1,86%. Na dzień 31.12.2014 r. liczba ludności faktycznie zamieszkałej w gminie kształtowała się w granicach 10 819 mieszkańców, kobiety stanowiły 48,82%, natomiast mężczyźni – 51,18% populacji. Średnia gęstość zaludnienia gminy wynosiła 30 osób/km².

Tabela 1. Ludność faktycznie zamieszkała w gminie Człuchów według płci

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014
Ludność ogółem	10618	10686	10718	10819
Kobiety	5198	5230	5246	5282
Mężczyźni	5420	5456	5472	5537

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na przestrzeni lat 2011-2014 liczba ludności w gminie Człuchów wzrosła o 101 osób. Wzrost ten spowodowany jest zarówno dodatnim przyrostem naturalnym jak i dodatnim saldem migracji.

Tabela 2. Ruchy naturalne zmian liczby ludności

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014
Urodzenia żywe	129	110	113	125
Zgony ogółem	99	105	84	88
Przyrost naturalny	30	5	29	37

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Przyrost naturalny w prezentowanych latach wynosił odpowiednio +30 w 2011 r., +5 w 2012 r., +29 w roku 2013, +37 w 2014 r. Relatywnie niski przyrost naturalny odnotowano w 2012 r., w którym zaobserwowano spadek urodzeń i wzrost liczby zgonów.

Na zmiany w kształtowaniu się liczby mieszkańców danego terenu wpływa także saldo migracji. W analizowanych latach liczba zameldowań na terenie gminy Człuchów przekraczała liczbę wymeldowań, co skutkowało dodatnim saldem migracji.

Tabela 3. Migracje ludności

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014
Zameldowania ogółem	153	149	184	171
Wymeldowania ogółem	143	108	157	128
Saldo migracji	10	41	27	43

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Ruch migracyjny mieszkańców gminy Człuchów wskazuje, że zameldowania dokonywane są przez znaczny odsetek ludności pochodzącej z miast. W 2013 r., aż 76,6 % osób dokonujących zameldowania w gminie Człuchów pochodziła z miast. Również duży procent ludności dokonującej wymeldowania wybierała miasto jako cel migracji, w 2013 r. wskaźnik ten wynosił 59,2 % wymeldowań.

Na przestrzeni analizowanych lat, w większości wsi gminy Człuchów liczba ludności utrzymuje się na mniej więcej tym samym poziomie. Niemniej w 2013 r. w porównaniu do lat poprzednich, spadek liczby ludności odnotowany został w takich większych miejscowościach jak: Barkowo, Bukowo, Kiełpin, Krępsk, Krzyżanki, Mosiny i Płonica. Nie są to drastyczne zmniejszenia, mieszczą się one w granicach od kilku do kilkunastu osób. Z kolei do wsi o wzrastającej liczbie ludności należą: Nieżywieć, Piaskowo, Rychnowy, Sieroczyn, Sokole, Jaromierz, Głędowo i Kołdowo. Zjawisko wzrostu ludności w tych miejscowościach związane jest z powstałymi w obrębach tych wsi nowymi osiedlami mieszkaniowymi i mieszkaniowo-usługowymi (wsie położone w pobliżu miasta Człuchowa i Chojnic).

3. Charakterystyka ludności zamieszkującej gminę

Analizując zmiany w strukturze ludności gminy Człuchów w latach 2011 -2014 stwierdza się, że zdecydowaną większość stanowią osoby wieku produkcyjnym. Niemniej obserwuje się nieznaczny, lecz sukcesywny wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym - w relacji do roku 2011, w 2014 nastąpił wzrost o 7,12% - przy spadku ludności w wieku przedprodukcyjnym (spadek o 3,33%).

Tabela 4. Struktura ekonomicznych grup ludności

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014
Ludność ogółem	10618	10686	10718	10819
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	2517	2481	2426	2436
Ludność w wieku produkcyjnym	6835	6912	6972	7020
Ludność w wieku poprodukcyjnym	1266	1293	1320	1363

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Tabela 5. Odsetek ludności wg struktury ekonomicznej

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	23,7	23,2	22,6	22,5
Ludność w wieku produkcyjnym	64,4	64,7	65,0	64,9
Ludność w wieku poprodukcyjnym	11,9	12,1	12,3	12,6

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W strukturze demograficznej gminy nieznacznie rysuje się niekorzystny trend w postaci malejącego udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz rosnącego w wieku poprodukcyjnym.

Analizując udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Człuchów wykazuje wahania, że w 2011 r. wynosiło 12,3%, w latach 2012-2013 wzrosło do 14,5%, zaś w 2014 r. znów spadło, do 12,7%.

Tabela 6. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (w %) w latach 2011-2013

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014
Bezrobotni zarejestrowani w liczbie ludności w wieku produkcyjnym - ogółem	12,3	14,5	14,5	12,7
Kobiety	17,1	17,7	18,1	15,8
Mężczyźni	8,4	11,7	11,6	10,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Według informacji o aktywizacji zawodowej bezrobotnych w gminie Człuchów¹ w okresie styczeń – maj w latach 2011 - 2013 dominującą grupą wśród bezrobotnych były osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niżej, w przedziale wiekowym 24 – 34 lata. Znaczny odsetek stanowią ludzie młodzi, po ukończeniu szkół. Dane te charakteryzują poniższe tabele.

¹ Dokument opracowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Człuchowie.

Tabela 7. Struktura bezrobotnych gminy Człuchów –wg wykształcenia

Wykształcenie	2011	2012	2013
wyższe	25	30	23
policealne i średnie zawodowe	158	163	158
średnie ogólne	70	69	82
zasadnicze zawodowe	345	303	349
gimnazjalne i niżej	351	347	408

Źródło: Informacja PUP o aktywizacji zawodowej bezrobotnych w gminie Człuchów w okresie styczeń-maj 2011-2013, udostępniona przez UG Człuchów.

Tabela 8. Struktura bezrobotnych gminy Człuchów –wg wieku

Bezrobotni według wieku	2011	2012	2013
do 24 lat	242	249	231
25-34 lata	252	237	282
35-44 lata	188	182	207
45-54 lata	191	171	197
powyżej 54 lat	75	73	103

Źródło: Informacja PUP o aktywizacji zawodowej bezrobotnych w gminie Człuchów w okresie styczeń-maj 2011-2013, udostępniona przez UG Człuchów.

Na przestrzeni lat 2011-2014 obserwuje się wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej. W 2014 r. z systemu pomocy społecznej korzystało 695 rodzin, a w porównaniu z 2011 r. było to wzrost o 9,50%.

Tabela 9. Liczba rodzin którym udzielono pomocy i wsparcia

Liczba rodzin korzystających z systemu opieki społecznej - ogółem	2011	2012	2013	2014
	629	652	680	695

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS.

Jak wynika z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej są: bezrobocie, ubóstwo, długotrwała i ciężka choroba oraz niepełnosprawność w rodzinach. Nieznacznie spadła w 2014 r. liczba rodzin korzystających

z pomocy z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (spadek o 2 rodziny).
Dysfunkcja ta dotyczy w szczególności rodzin niepełnych.

Tabela 10. Powody, liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin				Liczba osób w rodzinie			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Ubóstwo	307	361	370	365	1056	1189	1193	1111
Sieroctwo	1	3	4	4	3	5	12	9
Bezdomność	14	17	18	16	19	23	24	24
Potrzeba ochrony macierzyństwa	67	55	50	57	372	332	306	-
- w tym wielodzietność	52	44	42	52	315	287	271	-
Bezrobocie	414	411	413	382	1534	1514	1465	1350
Niepełnosprawność	228	229	246	238	732	729	741	706
Długotrwała lub ciężka choroba	259	278	271	252	945	969	919	842
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym:								
- rodziny niepełne	41	42	49	49	159	159	181	161
- rodziny wielodzietne	10	12	12	12	75	84	78	78
Przemoc w rodzinie	3	1	3	10	13	1	6	38
Alkoholizm	21	20	16	18	37	35	27	34
Narkomania	0	0	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	1	6	4	6	1	11	8
Zdarzenie losowe	1	1	0	5	4	4	0	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS

Wydatki na opiekę społeczną w budżecie gminy z roku na rok wzrastają. W porównaniu do 2011 r., w 2014 r. wzrosły o 6,91%.

Tabela 11. Środki z budżetu Gminy Człuchów przeznaczone na pomoc społeczną

Wyszczególnienie	Środki finansowe (w zł)			
	2011	2012	2013	2014
Przeznaczone na pomoc społeczną - ogółem	9 227 874,89	9 462 407,48	9 531 944,86	9.865.341,53

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Człuchów

II. Struktura organizacyjna placówek przedszkolnych na terenie gminy

Oświata przedszkolna w Gminie Człuchów zorganizowana jest w 3 przedszkolach publicznych prowadzonych przez gminę oraz 2 punkty przedszkolne mieszczące się przy szkołach publicznych.

Przedszkola

- Przedszkole Samorządowe im. Jacka i Agatki w Głędowie,
- Przedszkole Samorządowe w Polnicy,
- Przedszkole Samorządowe w Wierzchowie-Dworcu,

Punkty przedszkolne

- Punkt Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Biskupnicy,
- Punkt Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Rychnowach.

Łącznie utworzonych zostało 14 oddziałów – 152 osoby (75M/77K), gdzie zatrudnionych było 18 nauczycieli (18 K) (dane UG, SIO 2015). Odsetek dzieci gminnych w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym wynosił 49,8% (dane BDL).

III. Stan placówek przedszkolnych gminy Człuchów

Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty wychowanie przedszkolne jest ofertą edukacyjną dla dzieci w wieku 3-6. Według danych Ministerstwa Edukacji Narodowej, w 2011 r. w Polsce odsetek dzieci w wieku 3-5 lat uczęszczających do przedszkoli wynosił 71,9%, zaś na wsi 51,9% (patrz: www.ore.edu.pl).

Tabela 12. Dzieci w gminie Człuchów urodzone w latach 2010-2015

Rok urodzenia	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba dzieci	146	135	125	123	131	115

Źródło: Urząd Gminy, Ewidencja ludności, 31.12.2015

W gminie Człuchów w 2015 roku w wieku przedszkolnym (według ewidencji urodzin) było 529 dzieci, natomiast do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych uczęszczało tylko 152 dzieci.

Tabela 13. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w gminie Człuchów

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba dzieci w przedszkolach	97	108	108	124	109	100
Liczba dzieci w punktach przedszkolnych	47	40	43	49	56	52

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Niski procent dzieci uczęszczających do przedszkoli wskazuje na niepokojąco małą grupę dzieci objętych w gminie Człuchów wychowaniem przedszkolnym - 49,8%. Wskaźnik uprzedzskolnienia w gminie Człuchów dzieci w wieku od 3 do 5 lat jest niezadawalający.

IV. Potrzeby rozwojowe placówek przedszkolnych gminy Człuchów

Analizując poszczególne obwody szkolne należy stwierdzić, że liczba dzieci z terenu obwodu szkolnego Szkoły Podstawowej w Rychnowach, które mogłyby uczęszczać do Punktu Przedszkolnego od roku 2016/2017 wynosi 78 dzieci (36M/42K). W istniejącym punkcie jest tylko 35 miejsc (44% zapotrzebowania). Podobna sytuacja jest w obwodzie szkolnym dla Punktu Przedszkolnego przy Szkole Podstawowej Stołcznie, na 79 dzieci (35K/44M) przypada tylko 25 miejsc (31% zapotrzebowania). Podobne uwarunkowania kształtować się będą w kolejnych latach, w roku 2017/2018 liczba dzieci potencjalnie objętych opieką przedszkolną wynosić będzie kolejne 78 (45M/33K) dla Rychnów i dodatkowe 31 (13K/18M) dla Stołczna.

Tabela 14. Miejsca w placówkach wychowania przedszkolnego w gminie Człuchów

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Miejsca w przedszkolach	109	109	109	109	114	117
Miejsca w punktach przedszkolnych	47	40	50	70	48	64

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Według danych uzyskanych w Urzędzie Gminy liczba miejsc w punktach tych nie wzrośnie. Nie przybywa miejsc w ośrodkach przedszkolnych w ilości odpowiadającej zapotrzebowaniu.

Wskazać tu należy, że Rychnowy to jedna z najdynamiczniej rozwijających się miejscowości w gminie Człuchów, w której z roku na rok wzrasta liczba mieszkańców – powstało nowe osiedle zamieszkałe przez ponad 150 osób (w ostatnich 5 latach nastąpił wzrost o około 11% - dane: UG, 2016 r.)

Na przestrzeni lat 2008-2014 liczba mieszkańców Gminy wzrosła o 422 osoby (235M/187K). Wzrost ten spowodowany był dodatnim przyrostem naturalnym oraz dodatnim saldem migracji. Stąd wskazane jest zwiększenie miejsc w Punktach Przedszkolnych w Rychnowach i Stołcznie – budynek w Biskupnicy. W powstałych ośrodkach wychowania przedszkolnego nie ma możliwości zwiększenia miejsc wychowania przedszkolnego, z uwagi na warunki lokalowe (brak pomieszczeń możliwych do adaptacji).

Zasadniczą potrzebą przedszkolnej grupy docelowej jest zbudowanie w niej poczucia bezpieczeństwa, przynależności i akceptacji oraz stymulowanie jej wszechstronnego rozwoju.

Cele takie można osiągnąć przez zwiększenie trwałej liczby miejsc przedszkolnych, zapewnienie zrównoważonego rozwoju przez realizację dodatkowych zajęć wyrównujących szanse edukacyjne lub ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy, poszerzenie współpracy z rodzicami w zakresie przekazywania sobie wzajemnie informacji na drodze: ośrodek wychowania przedszkolnego (OWP) - rodzic oraz wzrost świadomości na temat korzyści płynących z edukacji przedszkolnej, a także podniesienie kompetencji zawodowych 20 nauczycieli przez udział w szkoleniach i warsztatach.

Należy podkreślić, że według badań empirycznych, dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym osiągają znacznie lepsze wyniki nauczania zwłaszcza w początkowym okresie edukacji. Wiek przedszkolny jest pierwszym i zasadniczym etapem tworzenia się nierówności edukacyjnych i jest też momentem, kiedy najskuteczniej i najłatwiej jest niwelować różnice wynikające z wpływu środowiska rodzinnego. Wysokiej jakości edukacja przedszkolna, dla najbardziej zagrożonych, stanowi główne narzędzie wyrównywania szans edukacyjnych, natomiast brak dostępu do takich usług jest czynnikiem potęgującym nierówności edukacyjne. Dlatego inwestycja w edukację przedszkolną powinna być w gminie Człuchów zasadniczym elementem polityki wyrównywania szans edukacyjnych zwłaszcza, że wyniki egzaminów sześcioklasistów w gminie są poniżej średnich wyników w powiecie człuchowskim.

